

Arjeplogs kommun
Att: Jenny Lundqvist

93881 ARJEPLOG

Beslut om stöd

Stödmottagare: Arjeplogs kommun
Org. nr: 212000-2668
Projektamn: Betydelsen av den osynliga befolkningen - Fritidshus, mobilitet och utveckling i glesbygd
Ärendeid: 20356977
Diarienummer: REGAC – 2022 - 99

Beslut om stöd

Region Västerbotten beviljar Arjeplogs kommun stöd för att genomföra projektet Betydelsen av den osynliga befolkningen - Fritidshus, mobilitet och utveckling i glesbygd enligt ansökan inkommen 2022-05-10. Stödet uppgår till 10,41 % av faktiska kostnader och 10,41 % av total finansiering, dock med högst 400 000.

Beslutet har fattats med stöd av förordningen (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken.

För stödet gäller allmänna villkor enligt Bilaga 1.

Motivering till beslut

Region Västerbotten beviljar stöd av följande skäl:
Projektet följer intentionerna i RUS prioritering 4 - En region med hållbara livsmiljöer att bo, verka och leva i samt Delprioritering 4.1 Kapacitet för samverkan och samhandling. Projektet bedöms bidra i hög grad till prioritetshöjande aspekten Hållbar regional tillväxt. Projektet bedöms bidra i hög grad till prioritetshöjande aspekten Sammanhållen region.

Projektperiod

2023-01-01 - 2026-12-31

Projektbeskrivning

Syfte: Detta projekt är en forskningsstudie som syftar till att undersöka omfattningen av fritidshusturismen och dess ekonomiska påverkan i region 10. Det nya och innovativa perspektivet är att försöka göra en mer omfattande inkludering av även andra typer av fritidsboenden än vad som traditionellt görs inom forskningen på området. Alltså blir denna studie den första av sitt slag och är mer inkluderande och har ambitionen att komma närmare den sanna omfattningen och utbredningen av fritidshusturismen i en landsbygdsregion.

Studien kommer att ge en grundlig genomlysning rörande vilket bidrag fritidshusturismen ger samt hur detta varierar i geografiska i ett större glesbygdsområde i Sverige. Projektet har en bred ansats gällande frågeställningar samt en bred variation gällande metoder och datamaterial, och blir då ett ambitiöst bidrag till forskningen om fritidshusturismen i Sverige och internationellt. Region 10 kan således vara med och bidra till att förbättra kunskapsläget på området som är till gagn inte bara för regionen själv utan även för andra områden i världen med liknande förutsättningar.

Förutom att vara ett viktigt bidrag till forskningen så kan svaret på projektets frågeställningar användas för att uppnå mål i den regionala utvecklingsstrategin. Ett av forskningsprojektets mål är att undersöka utvecklingen av distansarbete och dess koppling till fritidshusturism. När fler och fler väljer att dela sitt hem mellan olika platser måste kommuner och regioner ligga steget före, till exempel när det gäller människors möjlighet att distansarbeta från fritidshuset. Dessutom så genom att kunna påvisa hur många besökare som rör sig i regionen kan man hitta behov av nya smarta lösningar. Utökade möjligheter till distansarbete skapar också större möjligheter för näringslivet i R10 att klara av sin kompetensförsörjning i framtiden. Det dubbla boendet och distansarbete kan också vara en början till en permanent migration till platsen. Detta kan då öka befolkningen i dessa kommuner och fungera som en bank för rekrytering av personal i bristyrken inom R10.

Projektet kan stärka också stärka näringslivsutvecklingen genom att ge oss en bild av hur folk rör sig i vår region. Detta påverkar det lokala näringslivet på många olika nivåer, som till exempel handel, besöksnäring och byggnäring. På så vis överskrider fritidshusturismen gränserna mellan besöksnäring och näringslivet i stort. Med data från projektet har vi en bättre överblick vad, när och hur fritidshusägarna konsumerar varor och tjänster. Den här informationen gör det enklare för företag att planera.

Projektet tittar på utbredningen av fritidshus och nyttjande vilket kan ge en bild av behovet av tillgänglighet, transportsystem och infrastruktur. Här kan vi få en bra uppfattning om hur pendling till och från fritidshuset samt få en reell överblick på hur behovet av digital infrastruktur ser ut. Ökat resande till och från fritidshus i R10 kräver alltså inte bara en utvecklad transportinfrastruktur, utan även mobil- och bredbandsinfrastruktur.

Fritidshusturismen är ett bevis på att regionen är attraktiv under vissa förutsättningar och under en viss tid på året. Detta märks bland annat i en stark tillväxt av fritidshus inom R10:s kommuner, men också Västerbotten och Norrbotten i stort. Detta ställer krav på kommuners planering, men ger också möjligheter för de som förstår att förvalta detta. Vilka konsekvenser den alltmer växande fritidshusbebyggelsen får på den kommunala ekonomin, sett till investerings- och höjda fasta kostnader men framför allt till framtida intäkter i den kommunala kassan är viktiga att undersöka för en hållbar utveckling. För att kunna garantera en hälsofrämjande plats för både urfolk, besökare och invånare behövs en balans i bevarande och utveckling. Projektet kan hjälpa oss med information för att utveckla framför allt fjällkommunerna på ett hållbart sätt för alla.

Vad projektets aktiviteter ska leda till för målgruppen på kort sikt:

Studien kommer att ge en grundlig genomlysning rörande vilket bidrag fritidshusturismen ger samt hur detta varierar i geografiska i ett större glesbygdsområde i Sverige. Projektet har en bred ansats gällande frågeställningar samt en bred variation gällande metoder och datamaterial, och blir då ett ambitiöst bidrag till forskningen om fritidshusturismen i Sverige och internationellt. Region 10 kan således vara med och bidra till att förbättra kunskapsläget på området som är till gagn inte bara för regionen själv utan även för andra områden i världen med liknande förutsättningar.

Denna information kan kommunerna ha nytta av i sitt planeringsarbete men även det lokala näringslivet när det gäller framtidsplaner i det korta perspektivet. De som äger friluftsbodarna kan då få ett annat typ av bemötande från både näringsliv och offentlig sektor.

Vilka effekter ska projektet uppnå på lång sikt:

På sikt förväntar vi oss att man använder studiens resultat till att bättre förstå hur Västerbotten kan utvecklas på ett hållbart sätt, och då potentiellt ha en stor effekt på samhället. Förutom att vara ett viktigt bidrag till forskningen så kan resultaten från studien användas i den regionala utvecklingen, både på kommunal och regional nivå. Studiens resultat kopplar till alla sex prioriteringarna som RUS:en utsett som områden som behöver förändras. .

Ett av forskningsprojektets mål är att undersöka utvecklingen av distansarbete och dess koppling till fritidshusturism. När fler och fler väljer att dela sitt hem mellan olika platser måste kommuner och regioner ligga steget före, till exempel när det gäller människors möjlighet att distansarbete från fritidshuset. Dessutom så genom att kunna påvisa hur många besökare som rör sig i regionen kan man hitta behov av nya lösningar. Kanske kan projektet bli ett startskott för differentierad skattesats, alltså att i framtiden kommunalskatten fördelas över de kommuner där man tillbringar sin tid.

Utökade möjligheter till distansarbete skapar också större möjligheter för näringslivet i R10 att klara av sin kompetensförsörjning i framtiden. Det dubbla boendet och distansarbete kan också vara en början till en permanent migration till platsen. Detta kan då öka befolkningen i dessa kommuner, men även fungera som en bank för rekrytering av personal i bristyrken inom R10. Här är kunskap om ägarnas egenskaper och motiv viktiga. Andra sätt projektet kan stärka en hållbar näringslivsutveckling är genom att ge oss en bild av hur folk rör sig i vår region. Detta påverkar det lokala näringslivet på många olika nivåer, som till exempel handel, besöksnäring och byggnäring. På så vis överskrider fritidshusturismen gränserna mellan besöksnäring och näringslivet i stort. Med data från projektet har vi en bättre överblick vad, när och hur fritidshusägarna konsumerar varor och tjänster. Den här informationen gör det enklare för företag att planera ev. expansioner eller etableringar mm. Att regionen är attraktiv under vissa förutsättningar går att nyttja för utvecklingen av det lokala näringslivet men även för att attrahera investeringar. Här krävs kunskap om fritidshusägarnas bakgrund och de intentioner de har, samt viljan till investering lokalt och/eller bidrag till näringslivets utveckling.

Projektet tittar på utbredningen av fritidshus och nyttjande vilket kan ge en bild av behovet av tillgänglighet, transportsystem och infrastruktur Här kan vi få en bra uppfattning om hur pendling till och från fritidshuset samt få en reell överblick på hur behovet av digital infrastruktur ser ut. Ökat resande till och från fritidshus i R10 kräver alltså inte bara en utvecklad transportinfrastruktur, utan även mobil- och bredbandsinfrastruktur.

Fritidshusturismen är ett bevis på att regionen är attraktiv under vissa förutsättningar och under en viss tid på året. Detta märks bland annat i en stark tillväxt av fritidshus inom R10:s kommuner, men också Västerbotten och Norrbotten i stort. Detta ställer krav på kommuners planering, men ger också möjligheter för de som förstår att förvalta detta. Att gå samman som R10 och regionerna i så fall skulle göra för forskning och utveckling kring fritidshusturismen skulle vara unikt i Sverige och framåtsyftande för utvecklingen av besöksnäringen i norra Sverige.

Kostnaden för utbyggnad av VA och renhållning påverkar kommunens samtliga innevånare med höjda taxor då detta skall vara självfinansierat. En naturlig följdfråga är vilken konsekvens den alltmer växande fritidshusbebyggelsen får på den kommunala

ekonomin, sett till investerings- och höjda fast kostnader men framför allt till framtida intäkter i den kommunala kassan.

För att kunna garantera en hälsofrämjande plats för både urfolk, besökare och invånare behövs en balans i bevarande och utveckling. Projektet kan hjälpa oss med information för att utveckla framför allt fjällkommunerna på ett hållbart sätt för alla.

Indikatorer:

Namn	Värde	Måttenhet	Kommentar
Antal framtagna kunskapsunderlag, strategier och program.	0	Stycken	Projektgrupp kan inkomma med lämpliga indikatorer inför projektstart.

Tid- och aktivitetsplan

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
Delstudie 1	Den första delstudien fokuserar på att uppskatta omfattningen av fritidshustrismen i regionen. Det nya och innovativa perspektivet är att försöka göra en mer omfattande inkludering av även andra typer av fritidsboenden än vad som traditionellt görs inom forskningen på området. Forskning om fritidshus belyser av hävd det fristående och stationära fritidshuset. I denna studie inkluderas även mobila fritidshus (husvagnar och husbilar) samt fritidsboenden i flerbostadshus (lägenheter). Studien utgår från antaganden gjorda av ex. Paris (2009) som bygger på att fritidshus inte är en byggnadstyp utan snarare en typ av användning. Alltså blir denna studie den första av sitt slag och är mer inkluderande och har ambitionen att komma närmare den sanna omfattningen och utbredningen av fritidshustrismen i en landsbygdsregion. Studien baseras på registerdata, kommunernas fastighetsregister samt insamling av data i fält inom Region 10. Denna delstudie kommer att omfatta det första året på projektet.	2023-01-01 - 2023-12-31	858 111
Delstudie 2	Den andra delstudien belyser nyttjandegraden av fritidshus	2024-01-01 - 2024-12-31	911 938

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	<p>identifierade i delstudie ett. Målet är att göra en totaluppskattning av hur ofta och hur länge fritidshusägare vistas i sina fritidshus och hur geografin kring detta ser ut inom Region 10. Exempel på frågor är huruvida olika typer av fritidshus (fristående hus, lägenheter, husbilar och husvagnar) har olika nyttjandegrad samt om detta skiftar över säsonger på året? Studien möjliggör även att uppskatta hur stor befolkning respektive kommun egentligen har när man även inkorporerar temporär mobilitet till/från fritidshus? Det empiriska materialet till denna delstudie kommer från mobiltelefondata inköpt från Telia och som finns tillgängligt på Institutionen för geografi. Genom detta data kan vi se hur många individer som faktiskt vistas på olika platser inom Region 10 och när de gör detta, samt även relatera detta till den folkbokförda befolkningens storlek för att se omfattningen av den temporära och osynliga befolkningen. Här kommer den teoretiska utgångspunkten vara en diskussion om utvecklingen av s.k. Zoom-towns och Digitala nomader, som är ett aktuellt tema under den rådande Covid-19 pandemin. Delstudie två kommer att genomföras under projektets andra år.</p>		
Delstudie 3	<p>Den tredje delstudien kommer att behandla de ekonomiska effekterna av den temporära befolkningen, genererade av fritidshus inom Region 10. Här kommer fokus att ligga på de kringeffekter fritidshusanvändningen genererar i den lokala ekonomin. Exempelvis kommer primära och sekundära effekter att studeras inom näringar som vanligtvis inte är associerade med konsumtion genererade av turister. Exempel kan vara bygg- och anläggningssektorn</p>	2025-01-01 - 2025-12-31	1 004 922

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	samt tjänstesektorn såsom exempelvis försäkringar, bevakningstjänster och mäklartjänster. Det empiriska materialet kommer att bygga på en omfattande enkätundersökning riktad till ett representativt urval av fritidshusägare inom Region 10, inkluderat även ägare från utlandet. På så sätt kan heterogeniteten inom regionen belysas och relateras till olika typer av fritidshus och platser. Denna delstudie genomförs under år tre.		
Delstudie 4	Den fjärde och sista delstudien kommer att gräva djupare i de ekonomiska effekterna av fritidshusturismen, som belyses i delstudie tre. Dock kommer denna studie ha en annan ansats, där frågeställningar om de individuella hushållens agerande kommer att analyseras. Här kommer en kvalitativ metod att användas för att i detalj ta reda på hur hushållens utlägg ser ut och varför det ser ut på ett visst sätt? Frågor om eventuella hinder till lokal konsumtion kommer att belysas. Delstudie fyra kommer att genomföras under det fjärde året i projektet.	2026-01-01 - 2026-12-31	1 068 607

Budget (Kostnads- och finansieringsplan)

Kostnad

Kostnadslag	2023	2024	2025	2026						Totalt
Personal	575 946	613 913	681 089	725 890						2 596 838
Resor och logi	50 000	50 000	50 000	50 000						200 000

Kostnadslag	2023	2024	2025	2026							Totalt
Investeringar, materiel och lokaler	46 134	47 749	49 420	51 150							194 453
Schablonkostnader	186 031	200 277	224 414	241 567							852 289
Summa kostnader	858 111	911 939	1 004 923	1 068 607							3 843 580
Projektintäkter											
Summa faktiska kostnader	858 111	911 939	1 004 923	1 068 607							3 843 580
Bidrag annat än pengar											
Summa bidrag i annat än pengar											0
Summa totala kostnader	858 111	911 939	1 004 923	1 068 607							3 843 580

Finansiering

Finansiär	2023	2024	2025	2026							Totalt
Offentligt bidrag annat än pengar											
Totalt offentligt bidrag annat än pengar											0
Offentlig kontantfinansiering											
Umeå universitet	96 124	97 749	99 420	101 150							394 443
Region Norrbotten	25 000	25 000	25 000	25 000							100 000
Umeå universitet	380 988	407 094	452 751	483 729							1 724 562
Lycksele kommun	65 279	71 934	83 577	91 476							312 266
Arjeplogs kommun	14 411	15 882	18 453	20 196							68 942
Arvidsjaur kommun	32 562	35 882	41 690	45 630							155 764
Åsele kommun	14 873	16 390	19 042	20 842							71 147
Dorotea kommun	13 234	14 584	16 945	18 546							63 309
Vilhelmina kommun	34 917	38 478	44 705	48 931							167 031
Storumans kommun	30 872	34 021	39 527	43 263							147 683
Sorsele kommun	12 937	14 247	16 551	18 116							61 851
Norsjö kommun	20 889	23 019	26 745	29 272							99 925
Malå kommun	16 025	17 659	20 517	22 456							76 657
Total offentlig kontantfinansiering	758 111	811 939	904 923	968 607							3 443 580
Total offentlig finansiering	758 111	811 939	904 923	968 607							3 443 580
Privata bidrag annat än pengar											
Totalt privat bidrag annat än pengar											0
Privat kontantfinansiering											
Totalt privat kontantfinansiering											0
Totalt privat finansiering											0

Stöd

Finansiering	2023	2024	2025	2026						Totalt
19.1.1 Regionala tillväxtåtgärder Regionalt projekt	100 000	100 000	100 000	100 000						400 000

Sammanställning (Stödprocent)

Stödandel av faktiska kostnader:	10,41 %
Stödandel av stödgrundande finansiering:	10,41 %
Stödandel av total finansiering:	10,41 %
Andel annan offentlig finansiering:	89,59 %
Andel privat finansiering:	0,00 %

Rapportering och begäran om utbetalning

Stödet utbetalas i efterhand efter redovisning av faktiska utgifter

Sista datum för slutrapport

2027-02-28

Allmänna villkor för stöd

Se bilaga

Särskilda villkor

Beslut i detta ärende har fattats av Regional utvecklingsdirektör Anna Pettersson efter föredragning av Projektstrateg Emma Möller.

Vid frågor kontakta:

Emma Möller, Projektstrateg, Företag- och Projektfinansiering

Telefon: 073 038 11 65

E-post: emma.k.moller@regionvasterbotten.se